

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 < 05 >
Helyben házhöz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszadására vagy megőrzésére nem vállalkezik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 29.

Mi vár a parlamentre?

A magyar parlament csak kedden kezd újra érdemleges üléseit, de tegnap már a második »formális ülést« tartotta.

A következő ülészsakra váró feladatok súlyosak és bonyolultak, mert a damokles kardjaként fenyegető kvóta-kérdés megint igen aktuális lesz. A veszedelmek tehát, melyek a kiegyezési alkudozásban nemzeti érdekeinket és alkotmányos épességünket környékezik újra fenyegetőkké válnak.

Tagadhatatlan, hogy a legutóbbi napok eseményei a nemzeti közszellemet arra hangolták, hogy a multkori ülészsak alatt oly nagy meddséget tanusított képviselőház iránt újra nagyobb bizalommal viseltessék s ez bizonyára átfogja hatni az összes pártokat, melyeknek kötelessége, vállalva munkálkodni a haza javára. A budai királypalotán felragyogó napfény sugarai derűsebbé tették azt a képet, mely a kormány eddigi működése folytán mind szürkébb és szomorubbá lett, de mégis most már reményünk támadt, hogy a viszonyok valamivel változni fognak.

Nem akarjuk ugyan feltételezni, hogy a legutóbbi események, melyek Magyarország nemzeti önállóságát annyira kidomborították, mind csak hangulateltetés céljából történtek, hogy ennek hatása alatt a magyarokra a jogosan megilletőnél nagyobb kvóta rovattassék ki s hogy az Ausztriával való gazdasági kiegyezé-

sünk kárunkra megtörténhetnék a nélkül, hogy e miatt feljajdulnánk, mert ez olyan insinuáció lenne felkent királyra személye iránt, melyet e nemes keblű fejedelem ellen megengedni határos lenne a felségsértéssel. Mi igaz áldozatkészséggel viseltetünk a magyar király iránt, de az osztrákoknak semmi tributumot nem fizetünk.

A kvóta kérdése olyan, melyet elodázni lehet, de a megoldás elől kitérni lehetetlen. Ez idő szerint az alkudozó kormányok a függő kérdéseket provizóriusan intézhetik csak el, sőt ezen munkájuk is igen bajos az osztrák parlamenti viszonyok miatt. De közelg az idő, mindön válaszutra ér a két ország s nem lehet tovább habozni.

Ezekre a kérdésekre a sor talán nem fog még rá kerülni a mostan jövő ülészsakban, ha nem jönnek helyette egyéb fontos ügyek, mint a 1898 évi budget megállapítása és a pénzügyi expozé, a delegáció tagjainak megválasztása s a tárgyalás végett be nyújtott új törvény javaslatok.

Ez utóbbiakat illetőleg igen kevés a mondani való, mert eddig csupán az ismeretes, hogy a képviselőház a köteles példányokról való törvényjavaslat tárgyalásával kezdi meg tanácskozásait, melyet meg fog még előzni a hódoló felirat szövegezése a királyhoz a 10 magyar szobor felállítására iránt. Ez bizony sovány program s alapos a gyanu, miszerint a jövő ülés zsak csak pendantja lesz a legutóbb lefolytnak, ha csak a kormány

és az ellenzék be nem látja, mily fontos szerepe és kötelessége ez állapotok megváltoztatása.

Egy szóval a legnagyobb bizonytalanság uralkodik, milyen lesz a legközelebbi hónapok parlamenti képe. Csak az a bizonyos, hogy a megcsontított ellenzéknek számbeli csekélysége daczára is minden erejét ki kell fejteni a magyar érdek védelmére, mert olyan válságos idők közelednek, melyek alatt nem csak sokat veszíthetünk, hanem sokat nyerhetünk is. Ausztria zilált viszonyok közt lévén, felülkerekedhetünk nem azért, hogy jogokat csikarjunk ki, hanem azért, hogy meglevő, de nem érvényesült jogainkat megvalósítsuk.

Ha ennél többet nem érünk el, már ezzel is sokat nyertünk s nyugodtabban láthatunk a többi országos kérdés megoldásához. Sajnos, hogy a Bánffy parancsszavára engedelmeskedő többség tagjai semmi önállósággal nem bírnak s így még ha ki is fejt az ellenzék minden erejét, annak csak virtuális haszna lesz, de tényleges nem.

A négy hónapi indeminálás kérésével kezd meg a kormány működését. Jellemző a Bánffy miniszteriumra, hogy az indeminált mindig igénybe veszi, mert ez a legkényelmesebb mód arra nézve, hogy a kormány, szabadon működhesse, hiszen megtörtént tényeket megnemtörténtekké tenni akkor sem lehet, ha a költségvetést utólag másképp is módosítaná a parlament. Most pedig előbb kér indemnitit, mint költségvetést.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Bebb karriérje.

Irta: Mendelényi Béla.

Reggeli 8 óra tájban a Place-Gentlemen egyik padján egy fölöttébb kopottas külsejű fiatal ember következőleg mormogott:

— Széles a világ. Megélni csak meglehet valahogy, fő az: eszem-e ma és holnap, és ha igen, mit?

Igen, eként distingválta a dolgokat a fiatal ember, a ki nem volt még, mint Bebb.

Bebb ügyei bizony valami rosszul álltak. Míg nagybátyja a kit Bebb egyszerűen, »evező« nek nevezett — élt, addig csak csurrant-cseppent valami az ő számára is. Azonban egy szép napon az öreg ismételt a lovak körül törvényellenes üzelmén rajta csipték, és hamarosan felszerelték vele egy akáczfát.

Ez a körülmény a mely a lótulajdonosok között általános elégteliséget idézett elő, szeptet ütött Bebb fejébe. Kénytelen volt a lóköltés iránt érzett erős hajlamait elfojtani, mert hát nem szándékozott a nagybátyja által elért magas polczra jutni.

S míg egy hivatásával egyező pályájától

visszalépett? bántotta a kétség a jövődöt illetőleg. — a mint azt a fentebb elárult monológjából ki is vehette a figyelmes olvasó.

Amint ott ült és tanácstalanul a semmibe bámult, megakadt tekintette valamin.

Tőle mintegy kőhajtásnyira egy hirdető oszlopon óriási piros lapon a következők állottak:

— Munkatárs kerestetik!

Egy, az irodalomban némi járatossággal bíró intelligens fiatal ember, helybeli laphoz, munkatársul kerestetik. A meglehetősen csinos díjazású állás felől bő felvilágosítással a legjobb és legelterjedtebb lap, a »The Swine« szolgál. Ara 3 penny.

Tisztelettel

a The Swine szerkesztősége.

Concorde-Street 397 a/8.

Mikor Bebb a hirdetést elolvasta, mutató ujjával homlokára bökött, — a mi nála is, mint mindnyájunknál annyit jelent, hogy ötlete támadt.

És, hogy minél kevesebb időt veszítsen, gyors léptekkel elindult egyenesen a The Swine szerkesztősége felé.

Mikor az épület kapujához ért s azon be-

lépett, fent a lépcső végében hirtelen kinyílt egy ajtó s azon valaki kirepülve, bámulatos egyöntetűséggel lebukfenczezett a lépcsőn s csupán a kapu alatt állapodott meg, a holott is elterült.

— Ez is jókor jöhetett, — gondolá Bebb, s azzal felsietett a lépcsőn.

Ott egy ajtó felett ékeskedett a felirat: »The Swine szerkesztősége.«

Bebb kopogtatott és belépett.

— Uram! fordult mindjárt egy balról ülő szőke szakálu úrhoz, — olvastam hirdetésüket és úgy vélem elég alkalmas vagyok arra hogy..

— Ez már mégis hallatlan! fakadt ki emez. Becsületesre ez a 87-ik ma!

— Hogyan? kérdé bámulva Bebb.

— Nem is lehet, hogy mástól eredjen ez a komiszság mint attól a piszkos »The Fox«-tól, hanem majd visszaadjuk a kölcsönt. Arra esküszöm!

— Nem értem. . . hebegett Bebb.

— Ugy? nem érti? — No hát, hogy megértse — sziveskedjék Bursly ur ezuttal is. fordult egy termett munkatárshoz.

— Kérem nagyon szivesen! szólott Buuly ur; és az előbben jelenet ismétlődött: Az ajtó hirtelen kinyílt s azon valaki kirepülve, bámulatos egyöntetűséggel lebukfenczezett a lép-

Valódi első minőségű, hegyi

fehér és vörös borok

olcsó árban kaphatók

Czeglédy Sándornál

„ZÖLDFÁ“ számodában

Ehhez járul, hogy megint fenyeget az obstrukció réme. A Kossuth-párt u. i. az esetben, ha előbb hívják össze a delegációt, mintsem törvényesen megállapítják a provizorium tartalmát és kvótáját, ismét fölveszi a harcot, mert véleményük szerint ez által meg lenne sértve a nyáron kötött kompromissum egyik alap feltétele.

A kormánynek gazdasági programjáról, mely munkát adna a parlamentnek, még a beavatottak sem tudnak semmit. Nem is csoda, mert nincs is programja, hacsak a kapkodást annak nem vesszük.

Egy tehát bizonyos, mindaddig, míg e kérdésekre komoly feleletet nem kapunk. A parlament üléseinek képe igen sivár lesz.

A püspöki konferencia az autonómiáról.

Érthető kíváncsisággal nézett a kath. közönség a püspöki kar konferenciájára elé. Itt az idő, hogy össze üljön az autonómia kongresszus. Ez pedig kell, hogy egyértelműleg járjon el a püspöki karral.

A püspöki kar már négy évvel ezelőtt foglalkozott az autonómia ügyével. 1893-ban Schlauch Lőrincz, bibornok püspökünket, Hornig báró és Steiner püspököt bizta meg, hogy jelöljék ki azokat az ügyeket, amelyek nem valók az utonomia hatáskörébe. Most azonban már pozitív irányadóra van szükség. Erre is megtette a tegnapi konferencia az előkészítő lépéseket.

Steiner püspök u. i. mint az előkészítő bizottságnak rangra nézve legfiatalabb tagja, előterjesztette a *katholikus autonómiára* vonatkozó indítványát. Azt ajánlja, hogy bizzanak meg egy szűkebb bizottságot, hogy a püspöki konferencia 1871 év kongresszusi tervszöveg alapján egy sémát terjesszen elő, mely az újabb autonómia szabályzat alapjául szolgáljon.

Ezt az indítványt beható vita után *egyhangulag elfogadták*. Együttel elhatározta a konferencia, hogy a séma kidolgozására azt a bizottságot kéri föl, melyet e kérdés tanulmányozásával már 1893-ban megbízott, s mely még ugyanabban az esztendőben javaslatot terjesztett be arról, hogy mely jogok és köte-

lességek nem valók az autonómia hatáskörébe. Ennek a bizottságnak a tagjai voltak *Schlauch* kardinális, mint elnök, továbbá *Hornig* br. és *Steiner* püspökök. A bizottságba ma *Ivánkovich* püspököt is beválasztották.

Hisszük, hogy a bizottság munkálata szilárd alapot fog nyújtani az annyira óhajtott autonómiának.

Hol a hiba?

Baj van, nagy baj református atyánk fiai között. Züllenek az eklézsiák, szét rugaszkodik a nyáj, pedig »non percutiebant pastores«, hanem maguk a pásztorok csördítettek közülük a felekezetenélküliség törvényének megkaparintása által.

Törököt fogtak vele s haj! most nem eresztik őket. Hogy ígértek eget földet a korifeusok, »akkor« a szegény prot. lelkészeknek, milyen buzgalommal megdolgoztak az egyh. politikai törvényekért, sokan opportunitásból jobb meggyőződésből is és milyen apró pénzzel fizeti ki most őket reménységük Szilágyi és ékességük *Tisza*.

Panaszkodnak az eklézsiák pusztulásán silány jövedelmeik elkallódásán Szilágyinak, az nagyot bólint rá és ad nekik egy egyházi átkot vigaszul, amitutána dobhatnak azoknak, kik úgy sem adnak semmit az egyháza.

Panaszkodnak Tiszának, kéri, hogy segítene a bajon, hisz övé a hatalom és az ország, *Tisza* pedig fontoskodva huzza fel a szemöldökét, beszél nekik a trafalgári angol csatáról, jósol a patikáról, megvigasztalja magát, hogy más irány nem kerül kormányra, kijelenti, hogy ő megfogja vetni a felekezettelenekeket és megoktatja a papokat, hogy dolgozzanak többet és ha mégis pusztulnak a hivek akkor se busuljanak, hiszen a protestánsizmus alap dogmája a teljes valásszabadság.

Hát biz ez könnyű megoldás. Te protestáns pásztor csak dolgozz nyomoruságos fizetésedért s ha fogyatkozik az eklézsiád, apad a jövedelmed, dolgozz még többet. Azért se fájjon a fejed, se a szived, ha ki ürül az akol, hiszen felekezet nélkül is gyakorolhatni a hitet, ha pedig nem gyakorolja, hanem szocialista lesz a felekezetenélküliből, akkor majd megveti őt *Tisza* és a társadalom. Hanem azt elfelejtette *Tisza*, hogy a szocialista már előbb megveti a társadalmat.

És éppen ott dul a felekezettelenség, ahol a szocializmus megfészkelte magát.

Mit mond a statisztika? Felekezetenélküli van városban lakó 446 s ebből H.-M.-Vásárhelyre esik 227. Ez a város vad szocialista. Összesfelekezeten van az egész országban 3990, ebből protestáns volt 2295, g. keleti 712 és csak 923 katolikus, ami a szám arányok mellett a protestánsok vesztesége mellett semmivé törpül.

Pusztit tehát a felekezettelenség és erősíti a szocializmust. Ide nézzen *Tisza*, nem a trafalgári csatára.

Nem csupán a szabad vizsgálódásban van a hiba, hanem ott a hiba, hogy tiszta vallásosság helyett éppen a *Tisza* éra a politika bevitelével megfertőztette az egyházakat, hogy a nagy ígéreteknek, kilátásba helyezett anyagi javakért beugrottak idáig az egyházak s kaptak érte nagy képű tanácsokat.

Távol áll tőlünk a gondolat, hogy mind egynek tartanánk akár protestáns, akár felekezetenélküli valaki, sőt a felekezetenélküliség elleni harcban mindég elől fognak látni bennünket, de mert éppen a protestánsokat égeti a dolog első sorban, azért kísérjük figyelemmel ez iránybani próbálgatásait.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 29.

Ma nagy tüntetés lesz a király mellett, Ezzel köszöntették egymást a képviselők.

Ennek daczára a teremben lassan gyülekeztek, a karzat is csöndeskén tellett.

A folyosón azonban nagy volt az élénkség. Mindenütt az új politikai viszonyokról beszélnek és kommentálják Szilágyinak ő Felsegénéél történt kihallgatását.

Apponyi Albert is megjelent ez ülésen, még pedig *feketében*; mi azt jelenti, hogy ma beszélni fog.

1/12 volt, mikor *Szilágyi* Dezső az ülést megnyitotta. Nagy zivajban jelentette be *Psik* Lajos, a horvát képviselőkre vonatkozó s az igazoló bizottság által beadott jelentést.

Nyomban be is sorozták őket az osztályokba.

Majd *Dániel* Ernő báró nyújtott be egy tvjavaslatot a *püspökladány-füzes-gyarmati* h. é. vasutáról és még két viczinális jelentést. *Nyegre* László jegyző akkor felolvasta

csön, s csupán a kapu alatt álapodott meg, holott is disztelenül elterült.

Mondanom se kell, hogy a jelenleg kirepült fiatal ember éppenséggel nem volt más, mint Bebb.

Még jóformán számot sem tudott magának adni arról, hogy hol van, mikor hirtelen megszólamlott mellette valaki:

— Tudtam, hogy maga is csak így fog járni. Szóló a már kerábban kirepült, valaki volt.

— Tudta? kérdé bámulva Bebb és honnét tudta?

— Eh, most már világos előttem, hogy rút játéknak vagyunk áldozatai. Persze, hogy úgy van.

— Rút játéknak? mondja ön? bámult mindjobban Bebb.

— Mondhatom, annak. Hát ön nem tudja, hogy kitől ered az a dolog.

— Nini, mintha a fox-ról hallottam volna oda fent valamit, eszmélt fel Bebb.

— Nagyon jól mondja. Igen. Ez a két lap egymásnak halálos ellensége; s azon van, hogy minél jobban törje a borsot egymás orra alá Hát nem fényes gondolat volt a fox-tól, hogy az ellensége nyakára csődítsen néhány száz fiatal embert, a kik mind állást kérnek amattól és nem hagyják nyugton a szerkesztőséget 2 pillanatig sem?

— Mond valamit barátom szólt felemelkedve Bebb. De, miért nem szólt nekem előbb?

— Eh, mikor lerepültem, egészen más volt eszemben, mint hogy másokat informáljak.

— Igaza van. De majd számon kérem a fox-éktól ezt a jellemtelen eljárást!

— Ne tegye, barátom. Jó szívvvel mondom ne tegye. Úgy jár még majd, mint itt. Nyugodjon bele a dologba. Felültettek minket, s ezzel vége.

— Nem, nincs vége! Becsületemre, nincs!, — szólt Bebb és dühösen elrohant.

Természetesen azzal a szándékkal indult el, hogy markán s elégtételt vesz magának fox-ékon, de amint a »The Fox«, szerkesztősége elé ért és a sürün kidobott káromkodó csoportját megpillantotta az utcán, hirtelen mást gondolt. Lehetőleg nyájas arcot vágva belépett a szerkesztőségbe és egyenest a szerkesztő után tudakozódott.

— Én vagyok szólt bizalmatlan arccal, öklelő állásba helyezkedve, egy termett uri ember: csak gyorsan dologra, fiatal ember!

— Ön az? szólt melegen Bebb. Uram! fogadja köszönetemet! s ezzel megragadta annak jobbát, derekasan megrázta.

— Mi a Manó? szólt elképedve a szerkesztő. Ön köszönetet mond, de miért?

— Úram, folytatá az előbbi hangon Bebb, kitünő álláshoz jutottam, a kegyetek közvetítése útján a »The Swine« szerkesztőségében.

— Hihetetlen! tört ki a szerkesztőből a kétség.

— Pedig úgy van. Bemutakoztam, — mint olyan, a ki meglehetősen ismert nevű író vagyok, a helyi viszonyokkal pedig tökéletesen ismerős. Röviden ment a dolog, még ma megkötjük a szerződést, mert egy munkatárs tegnap elpusztult, s szükség van helyette másra.

— Valóban úgy lenne?

— Igen, ugy. S éppen ezért, mert oly gyorsan állást nyertem, eljöttem köszönetet mondani önöknek, a kik közvetve így szívességet tettek velem, — s itt újra megrázta kezét a szerkesztőnek.

— Hm, hm, mondja csak fiatal ember, hát csakugyan oly sürgősen szükség van önre?

— Mondtam már még ma.

— A manóba is! s ön beáll?

— Már miért ne?

— Igaza van. S mit fizetnek ott önnek?

— 80 dollárt havonta, füllentett szemhunyoritás nélkül Bebb.

— 80 dollárt? Mondok én önnek valamit: álljon be hozzánk.

— De, — — kérem, már ott készen vagyok mindennel, csupán a szerződést kell aláírom . . . habozott látszólag Bebb.

— Eh! adunk mi önnek 100 dollárt havonta; nos, felcsap?

— Nem mondom, hogy ajánlata kecsgető nem lenne, de mégis az adott szavam . . .

— Ne okoskodjék fiatal ember! Idővel

Podmaniczky Frigyes báró indítványát, hogy ő Felsőleg legutóbbi kézirata fölött a képviselőház fejéze ki hódolatát. (Éljenzés.)

Elnök: Az indítványt pénteken fogják tárgyalni.

Sima Ferencz meglepetésnek mondja, hogy hiányzik néhány vizsgálat alatt álló mandátum vizsgáló biztosának jelentése. Különösen **Hock János** mandátumára nézve áll ez eset. A vizsgáló biztos nem felelt meg kiküldetésének. Felhívja az elnököt, hogy a vizsgáló biztosokat köteleességük teljesítésére szorítsa.

Gajári Géza személyes megtámadatás czimén (Ohó! Ohó! balról) akar szólni. Különösen azért szólal fel, hogy **Sima** azt állítja, hogy ő kötelességét a **Hock** mandátumügyében nem teljesítette. Három mandátum ügyében van vizsgáló biztos kiküldve s ezek közt ő volt az első, aki jelentését beadta. Tudvalevő, hogy éppen a **Hock** ügyvédje kérésére pót-vizsgálatra küldték ki őt.

Hock János: Mert nem hallgatta ki a tanukat.

Gajári Géza: Hogy a szünet alatt nem hallgatta ki a tanukat, annak az aratási munka volt az oka. Most pedig a szünetelési és vetési munka tartja elfoglalva a népet. Valótlán tehát **Sima** állítása, hogy ő kötelességét nem teljesítette, majd ha idejét látja, megtartja a vizsgálatot.

Sima Ferencz konstatálja, hogy a pót-vizsgálat **Gajári** hanyag vizsgálata következtében volt szükséges. Ami pedig azon kifejezését illeti, hogy akkor tartja meg a vizsgálatot, amikor akarja — — —

Elnök: Itt nincs vitának és határozatnak helye. Be van fejezve az ügy. Most indítványozza, hogy az ülések ezentul 10—2-ig tartanak.

Buzáth Ferencz: Mikor a miniszterelnök annak idején a 3 órai üléseket kérte, azt megindokolta azzal, hogy számos fontos javaslatot kell elintézni. A mult ülésen azonban **Bánffy** már azt indítványozta, hogy az ülések most már csak 2 óráig tartanak. Ezt ma kellett volna megindokolnia, de nem teszi. (Derűtség.) Különben is a politikai viszonyok oly zavarosak, hogy ő ezt az indítványt így pusztán, indokolás nélkül nem fogadja el. (Derűtség.)

Elnök: Kiván valaki még szólni? (Kiáltások: Nem kívánunk.) Kivánnak szavazást? (Derűtség, kiáltások: **Buzáth** egymaga kíván csak.) E szerint kimondom, hogy az ülések ezentul d. e. 10 órától 2 óráig tartanak.

Ezzel az elnök bezárta az ülést. **Apponyi** hiába huzta föl fekete ruháját, nem jutott szóhoz. Majd csak pénteken.

A román királyi pár Budapesten.

— A főváros újabb ünnepe —

Még alig mult el az örömmámor, amely a németcsászárnak budapesti látogatása alkalmával az egész ország, de különösen Budapest lakosságát elfogta s most ismét koronás vendége van a budai királyi várlaknak.

A szomszéd Románia szelid lelkű királya és fenkölt szívű királynéja pár napig élvezik hatalmas szomszédjuk, a magyar király vendégszeretetét.

A főváros közönsége óváccsióval fogadta a fejedelmi párt s a tisztelet kifejezése meg-meg-ujjul abban a lelkesedésben, a melylyel az ország szívében, a magyar fővárosnak utcáján körülveszik.

A román királyi pár budapesti látogatásáról a következőket távirja tudósítónk.

A román királyi pár az akadémiában.

A tudomány palotája volt az, melyet a román királyi pár ma délelőtt látogatásával megtisztelt. A nyári napra emlékeztető verőfényes idő, a mely a vendég királyi pár itt tartózkodásának kedvez, szép számú közönséget vonzott a tudományos akadémia előtti térre, a **Bodola Dezső** kerületi kapitány néhány rendőrfelügyelővel s egy csapat rendőrrel szorította a járdára a kíváncsi nézőket.

Az akadémia homlokzatán nemzetiszínű zászló lengett, erkélyét piros bársonnyal vonták be, ablakait pedig piros, fehér, zöld drapériákkal díszítették. Az épület előtt kétoldalt zöld folyondáros póznákon a székesfőváros színei és nemzetiszínű lobogók lengtek a napsugárban. A palota folyosóján feszesen, kacsörtetve járkált az akadémia diszruhába bujtatott portása.

A látogatás féltizenegy órára volt bejelentve, de a márványlépcsőházba már jóval előbb gyülekeztek a fogadás tisztségét teljesítő urak: **Wlasics Gyula** kultuszminiszter **Kammerer Ernő** orsz. képviselő és kormánybiztos és **Peregriny János** titkár.

Háromnegyed tizenegy óra volt, amikor a Lánchíd falól felharsogó éljenzés a magas vendégek közeledését jelezte. A fogatok a Lánchidról jövet megkerülték a Széchenyi szobrárt s folytonos éljenzések közt az akadémia kapuja elé hajtottak. Az első kocsit **Rudnay Béla** főkapitányt hozta, közvetlenül utánna a mi királyunk, balján az összhaju s mindenfelé mosolyogva köszöntgető román királynéval, azután **Károly király** **Ottó főherceggel**. A királyi személyek kíséretében az udvarhoz tartozó főurak voltak.

A kapu előtt **Wlasics Gyula** kultuszminiszter fogadta a felséges vendégeket. **Erzsébet királyné** kézcsókra nyújtotta neki kezét, a két uralkodó pedig kézzorítással üdvözölte.

A miniszter azután az előcsarnokba vezette a magas vendégeket s itt bemutatta nekik **Kammerer Ernőt**, **Peregriny Jánost**, **Beer József** restaurátort és **Petrováczt** őrt, a kikhez a román királyné egyenes kívánságára **Hubay Jenő** a kiváló zeneművészt és **Benczur Gyula** a jeles festő is csatlakoztak.

A román királyné különösen **Hubayval** társalgott hosszasan.

Nagyon sajnálom, — mondotta a művésznék, — hogy tegnap este nem hallottam az ön operájából valamit.

A mikor pedig **Hubay** a királynőnek kezét csókolt, a felséges asszony meghívta őt feleségétül **Sinaiába** s egyuttal egy operaszöveget helyezett a részére kilátásba.

A miniszter, a kormánybiztos és a főka-

pitány vezetése mellett az uralkodók először is az akadémia dísztermét tekintették meg, majd pedig a képtárba mentek, ahol az egyes isk tartozó mesterek remekait vették szemügyre. A felségeknek különösen tetszettek az olasz a németalföldi, a francia és spanyol iskola hiveinek képei. A román királyi pár érdeklődése annál fokozottabb volt, mert Romániában most állítottak össze egy értékes gallériát, amelyeket legközelebb adnak át a nyilvánosságnak.

A szemle befejezésével a királyi vendégek a látogató könyvbe is beírták nevüket. Első helyen a mi királyunk írta: **Ferencz József**. Azután a román király így: **Carol**; majd a román királyné: **Elisaveta**; végül pedig **Ottó főherceg** magyarul így: **Ottó főherceg**.

Az uralkodók távozásukkor legnagyobb meglegedésüknek adtak kifejezést.

Királyunk **karonfogva** vezette a román királynét az udvari fogathoz, **Károly király** ismét **Ottó főherceg** mellé ült, s a többi vendégek is ugyan abban a sorrendben, a melyben jöttek, távoztak a nagy közönség lelkes ovációja között.

Délután fél 1 órakor a román király a királyi lakból az ő nevét viselő 6. gyalogezred laktanyájába hajtatott. Az ezred tisztikara teljes díszben, lelkes ovációkkal fogadta az ezredtulajdonosát: a román királyt. Rövid üdvözlés és szemie után a magas vendég a szépen feldíszített tiszti étkezőbe vonult s reggelizni ült a tisztikarral. Ugy az ezredparancsnokkal, mint az egyes tisztekkel lekötözött szívélyes nyájas hangon társalgott.

A reggeliről visszahajtatott a királyi lakba.

Kevés idő mulva sétakocsizást tett a városban s megtekintette az új országházat, a melynek nagyszerűségét nem győzte dicsérni.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szeptember 29—30. A Berettyó vizszabályozó társulat választmányi és közgyűlése.

Szeptember 29. A villamos vasut tervezetének tárgyalása, d. u. fél 4 órakor

Szeptember 30. Ifjusági elnök választás a jogakadémián.

Október 1. A Biharmegyei orvos-gyógyszerészi és természetudományi-egylet ülése d. u. fél 5 órakor.

Október 3. Az 1848—49-iki honvéd egyesület közgyűlése, d. e. 11 órakor, Biharmegye székháza kistermében.

Október 3. Tenyészállatkiállítás B.-Diószegen.

Október 3. Az iparos ifjak szüreti mulatsága a Fekete Sas termében.

Október 3. A nagyváradi hegyközségi birtokosok közgyűlése, d. e. 10 órakor a városházán.

Október 4. Megyei közig. bizottsági ülés.

Október 10. Brenneberg Irén hegedűművész és Fenyvessy Emil a Vigszínház tagjának hangversenye a nagyváradi színházban.

Október 14. Városi közügyek.

Október 15—20. Katonai ellenőrzési szemle Nagyváradon.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. n. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése szeptember végén lejár annak mielőbbi szíves megújítására nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

* **Hírek a jogakadémiáról.** Ma délután hat órakor fog eldőlni, hogy ki lesz a jogász ifjuság feje a mostani tanévben. Mindkét párt erősen készül a harci merkőzésre, különösen azért, mivel mindkét párt erősen áll s mind-egyik erősen bizik a győzelemben. A választásokat **Schweiger IV.** éves korelnök fogja vezetni. — A választások után közvetlenül, való-

megkétszerezem fizetését. Várjon mindjárt kiállításom a szerződést is.

— Am legyen, egyezett bele sóhajtvá **Bebb**, csakhamar alá írta a szerződést 100 dollárhavi fizetés és oly kötelezettség mellett, hogy semmi más lapnak, de különösen és főleg annak a gyalázatos »The Swine« nevű férc lapnak nem fog soha semmit írni.

És ezidő óta **Bebbet** nem gyötirik már az anyagi gondok, ellenkezőleg fényesen fizetett munkatársa a »The Fox«-nak és véresebbnélvéresebb delgokat ír a **Swine** ellen.

De sietve jegyezem meg, hogy kéz alatt ugyanugy munkatársa ám »The Swine«-nek is ugyancsak borsos dolgokat vág czikkeiben a **Foxék** fejéhez.

Mikor a »Fox« kiadója olvassa **SEine** erős czikkeit, egyet ránt vállain s így szól magában: Jó, jó, van emberünk, aki majd megfelel erre is.

Hasórlóképpen: valahányszor a **Swine** kiadja a **Foxék** rágalmait olvassa, nyugodtan a másik oldalra tolja szájában a dohánycsomót és így monológizál: Haj haj, majd szót emelünk még mi is.

Mindketten **Bebbe** gondolnak és fölöttébb meg vannak elégedve, hogy kiki magának val-hajja azt a tehetséges fiatal embert.

Bebb pedig ontja a tintát, nagyokat nevet és szívből gratulál önmagának a fényes karri-érhez.

szinüleg szombaton este fogja az akadémiai ifjuság megtartani ösmerkedési estélyét a Zöldfa kistermében.

* **Önkéntesi iskolák.** Az 1897—98. évben lovassági egyéves önkéntesi iskolákat állítanak föl Krakóban a három galicziai hadtesthez tartozók számára, Bécsben a bécsi a prágai, a josefstadti és insbrucki hadtestnek; a negyedik hadtesté Budapesten, a pozsonyi grácsi és zágrábi hadtestek iskolája Pozsonyban a kassai, temesvári és a nagyszombati hadtesteké Kassán lesz. A tábori tűzértség számára minden hadtest kerületében állítanak önkéntesi iskolát, kivéve Pozsony, Przemisl és Zágrábot. A pionnir-csapatok részére csak egy iskolát szerveznek még pedig Klosterneuburgban, ellenben a szekeres csapatoknak lesz iskolájuk Budapesten, Bécsben és Prágában.

* **A kolozsvári egyetemi polgárság hájlaja.** A kolozsvári tud. egyetem polgárai szintén részt kértek azon entusiastikus lelkesedésből, mely Felső királyunk ajándékának hírére széles e haza minden fiának szívét kell hogy eltöltse. A kolozsvári egyetemi ifjuság ugyanis f. hó 28-án gyűlést tartott, amelyen ifj. Imre Sándor korelnök ékes szavakkal emlékezett meg az uralkodó elhatározásáról s felkérte Pazourek Ferenczet, az egyetemi kör elnökét, hogy tegye meg indítványát. Pazourek Ferencz igazi szónoki lelkesedéssel, a hazaszeretet elragadó ékesszólásával tolmácsolta az egyetemi polgárság érzelmeit s azt indítványozta, hogy az egyetemi ifjuság kérje fel az egyetemi tanácsot, hogy az egyetemi polgárság alattvalói hódolatát, legmélyebb háláját, juttassa a legmagasabb trón számolyához. A gyűlés nagy lelkesedéssel járult hozzá az egyetemi kör elnökének ezen indítványához.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Christoph Gyula nagyváradi p. ü. igazgatói sági kezelő-gyakornokot, a Máramaros-Szigeti p. ü. igazgatóságához iroda tiszté nevezte ki. Ugyancsak a p. ü. miniszter Patzkó Lajos nagyváradi p. ü. igazgatósági díjnokot, a Szombathelyi p. ü. igazgatóságához kezelő gyakornokká nevezte ki.

* **Biharvármegye irásban és képen.** A Budapesten megjelenő »Látogatók Lapja« tegnap egy beadványt intézett az alispánhoz, a melyben tudatja, hogy egyik legközelebbi számában Biharvármegye leírását fogja hozni a következő illusztrációkkal: Tájrészletek a Rézhegységéről. Képek a nagyváradi-belényes-vaskóhi vasuti vonal mentéről. A Jádvolgy sziklacsoportjai. Az Izvori csepkőbarlang. Remez. A brátkai vizesés. A nagyszalontai csonkatorony. A szalontai Arany János szoba a relikviákkal. A »Szent László« és »Félix« fürdők. Belényes vidéke. Berettyóvidéki tájképek. Népviseletek a megye különböző vidékeiről. A királyhágó lábánál. Bányatelepek. A Hajduk győzelmes csatateret Madarásznál. Arany János szülőháza a Rozvány György eredeti festménye után. A szöveget Zombory Gyula budapesti hirlapíró fogja megírni. Az érdekesnek ígérkező számban Nagyváradról azért nem lesznek képek, mivel évekké Nagyváradot ezelőtt már részletesen ismertette fentnevezett folyóirat.

* **Bírósági áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Pusztay Endre ilosvai kir. járásbírói végrehajtót az élesdi kir. járásbíróihoz Hanzely Lajos gyulai kir. törvényszéki irnokot és Kiss Gyula nagyváradi kir. ítélőtáblai irnokokat pedig kölcsönösen áthelyezte.

* **Biharvármegye közbiztonsága a múlt hónapban.** A III. kerületi csendőrpáncsnokság tegnap bejelentette az alispánhoz Biharvármegye múlt havi közbiztonsági állapotáról szerkesztett kimutatását. A statisztikameglehetősen kedvezőtlen, a mennyiben különösen sok lopás

és rablási eset mellett gyilkosságok és gyújtogatások száma is emelkedőben van. A múlt hónapban a megyében erőszakos halállal (gyilkosság és öngyilkosság) mintegy 25 ember halt ki. Ez bizony nem éppen valami örvedetes eredmény.

* **Athelyezés a honvédséghez.** Ö Felső elrendelte, hogy béczfalvi Vajda Lajos, a nagyváradi 37. gyalogezred I. oszt. századosa, a m. kir. honvédség tényleges átlományába helyeztessék át.

* **Bádeni felmentése.** Tudvalevő dolog, hogy az egyház nemcsak szóval, hanem szigorú cenzúrával is küzd a párbaj mánia ellen. Bádenit is párbaj miatt kiközösítés érte, mi alól Gruscha hg. érsekhez folyamodott felmentésért. Bádeni megadva az előirt feltételeket az egyház törvényének megsértéseért, a kiközösítés alól Gruscha hg. érsek által felmentetett.

* **Obsit.** Rózsa Emil, a József főherczeg nevét viselő gyalogezred főhadnagya saját kérelmére a tartalékba helyeztetett.

* **Ipariskolák fejlesztése.** Az ipariskolák igazgatója: Szüts Izsó már korábban egy terjedelmes memorandumot dolgozott ki, a melyben fejtegeti az ipariskolák fejlesztését, a közügyességi és házi ipari tanítással stb. Főként sürgeti egy ipariskolai épület emelését, a melyben a tanonciskolán kívül az iparossegédek szaktanfolyama is otthont nyerne. Az ipariskolai bizottság pártolól azzal terjesztette a tanácshoz a memorandumot, hogy évi 1500 frtot kérjen ennek megvalósítására segélyül az államtól. A városi tanács tegnap tárgyalta a memorandumot s bár azt egész terjedelmében nem teszi a tanács magáévá, azért tárgyalás és megfontolás tárgyává teszi. A tanulmányozás végett kiküldendő bizottságba a város részéről a polgármester elnöke alatt, Ragány János főszámvéelő, Busch Dávid főmérnök lesznek kiküldve, továbbá a keresk. kamara, az ipartestület, Biharvármegye, az iparoktatási bizottság, a kereskedő tanonciskolai bizottság, az iparos ifjak egylete és az iparos segédek szaktanfolyama 2—2 tagot küldenek.

* **Vénasszonyok nyara.** Hogy mért nevezik vénasszonyok nyarának azt a verőfényes, meleg, tiszta időjárást, mely így ősz derekán egyszerre tavaszi kedvet önt mindenkinék az ereibe, még határozottan nem döntötték el a természetudósok. Talán azért a csendes rezignációért, azért a derék békességért nyerte ez az idő a nevet, mely ilyenkor a természetet elömlik. Mintha az időjárás magas intézősége egyszerre megfeledezett volna a dolgok természetes rendjéről s újra akarná kezdeni a rég elfelejtet tavaszt; mindent világosságban, napsugárba öltöztet, a lég enyhe, az ég tiszta üdén kék. Es a jóhiszemű emberek felülnek az idő rosszhiszemű csalóka játéknak; tavaszi hangulat ül ki az arcukra, a felöltökre, a galocsnikra senki sem gondol még álmában sem a világos ruhák szezonja mintha csak most indulna meg.

* **Tüntetés Majláth püspök ellen.** Dév a város törvényhatósága és liberális közönsége Hunyad vármegye főispánjának kezdésére olyan feltűnő — bár eddig még passzív természetű tüntetésre készül Majláth Gusztáv gróf erdélyi római katolikus püspök ellen, mely még a legádázabb felekezeti villongások idején is ritkítja párját.

A püspök most végzi bérmautját egyházmegyéjében. A hová érkezett, mindenütt az ilyen almakkor szokásos ovációval és tisztelettel fogadták. Most Dévára megy, a hol nem várt fogadásban részesül. A törvényhatóság ugyanis nem vesz tudomást odaérkezéséről. A főispán indítványára egyetlen egy hivatal küldöttje sem jelennek meg fogadására s nem is fogják nála tisztelegni, sőt még

a külön vonatot is visszarendelték s városi hatóságok egyhangulag csatlakoznak a tüntetéshez. A polgármester leromboltatta a püspök tiszteletére már épülő diadalkaput, leszedette a diszítést, a tanfelügyelő pedig még a katolikus iskolák növendékeinek is megtiltotta, hogy a püspök fogadásán részt vegyenek. A város liberális polgárainak tüntetése rendkívüli elkeserítette a katolikusokat, kik most ellentüntetésre készülnek.

* **Póttartalékosok bevonulása.** A nagyváradi honvédséghez tegnap rukkoltak be a póttartalékosok huszonnyolc napi fegyvergyakorlatra. Délelőtt felöltöztették az atyafiakat s ma már megkezdődik az iskolázás.

* **Vizbefult gyermek.** A kellő felügyelet és gondatlanságnak ismét áldozatul esett a napokban egy kis gyermek. Komádiból írja levelezőnk, hogy N.-Kóti János a napokban adót fizetni ment a közházára s az alatt 2 éves kis unokáját Tokai Adélt annak 15 éves testvérére bízta. A gyermek odakünt egy darabig az udvaron csatangolt fel s alá s egyszerre csak a kut mellett levő pernyés gödörbe esett, mely tele volt vízzel. Mikor a gyermek hiányát észrevették, az már régóta megfulladt. Az orvosrendőri vizsgálatot Dr. Kuliffy Gusztáv községi orvos teljesítette, ki véletlen szerencsétlenségnek tulajdonítja az esetet. Ez is egy újabb bizonyíték arra, hogy mily nagy szükség van az óvodára, különösen falu helyen.

* **Elfogott szőlőtolvajok.** A legutóbbi napokban igen elszaporodtak a szőlőtolvajok úgy, hogy nap nap után tesznek kárt hol itt, hol ott a nehezen megtartott szőlőben. Minden nap elfognak egy-két ilyen szőlőtolvajt. Tegnap Körmöczi Ferenczet és még két társát fogták el a kerülők, a kik most már a rendőrségnél várják méltó büntetésüket.

* **Tolvaj éjjeli őr.** Azért fogadták fel Schragreiter Ferenczet Nagyszalontán, hogy míg az emberek éjjeli nyugodalmukat alusszák, örköd-jék a falu felett. Schragreiter azonban nem felelt meg a reá bizott hivatásnak, mivel nem csak, hogy nem őrizte éjjel Nagyszalontát, hanem ő maga betört egy magtárba s 8 méter mázsza friss búzát ellopott az éj örve alatt. Szerencsétlenségére a hűtlen éjjeli őr rajtakapták s most a szalontai kir. járásbíróóság börtönében elmélkedik tette felett.

* **A szerencsétlen Flórián.** Egy Flórián Károly nevű nagyváradi 37-es baka megunta a bornyu czipelését s megszökött az ezredtől, de rajtavesztett, mert Tasádfőnél egy csendőr elfogta s így most a szerencsétlen Flórián szolgálhat még ráadásul vagy 4—5 esztendő.

* **Vásárlás közben.** Ma panaszt tett a rendőrségnél Resovszky Tivadar kereskedő, hogy mintegy két hét előtt egy fiatal ember jelent meg nála és levelezőlapot kért. Mivel ő távol volt, felesége adott is neki. Ezután az ifju, aki magát Pál Miklósnak mutatta be, kérte Resovszkynét, hogy adjon neki helyet, a hol levelet megírhasssa. Panaszos neje szívesen is tett eleget a fiatal ember kívánságának s bevezette szobájába, a hol a panaszlott meg is írta a levelét, de míg Resovszkiné a boltban volt, egy pepita nadrágot ellopott. Panaszlottat elfogta a rendőrség és a mai tárgyaláson azzal védekezett, hogy akkor annyira részeg volt, hogy mit sem tud tettéről. A rendőrség szabadon bocsátotta ugyan, de a vizsgálatot folytatják.

* **Eltűnt kis leány.** Tóth Sándor kishántói lakos Eszter nevű 5—6 éves gyermeke a napokban nyitva találván az utczaajtót, ki tipegett az utczára a többi aprósággal, hogy ott a porban játszadozzék. De a kis leány olyan messzire talált elmenni, hogy eltűnt s daczára minden nyomozásnak és kérdezőskö-

désnek kétségbeesett szülői mai napig sem akadtak rá. Minthogy közel áll a gyanu, miszerint a gyermeket vagy ellopták, vagy az valami gödör vagy árokba fult, a nyomozást megindították. A szőke haju gyermek piros ruhába volt öltözve elmenetelekor.

* **Jótekonyság.** A törvényszéki palota építésénél munka közben szerencsétlenül járt és munkaképtelenné vált Korbita Károly családja részére ifj. Rimanóczy Kálmán tíz forintot adományozott. A jótekonyságért ez uton mond a szerencsétlenül járt családja köszönetet.

* **I. Ferencz József — Ifj. Ferencz Józsefnek.** A hivatalos lap mai számában rejtelmesnek látszó körülmény olvasható. A király — mondja a hír — megengedte, hogy ifj. Ferencz Józsefet kolozsvári tudományegyetemen sub aüspicüs regis avassák fel doktornak.

— Ez bizonyosan sajtóhiba; — hangoztatta valószínűleg nem egy olvasó — Ferencz József a király neve s ezt cserélték fel a doktor-jelölt nevével.

Pedig a hivatalos lapban ez egyszer kivételesen nincs sajtóhiba. Tényleg I. Ferencz József adományozza a felavató gyűrűt ifjabb Ferencz Józsefnek, a ki fia idősebb Ferencz Józsefnek az erdélyi unitárius szuperintendensnek. Így kerülnek össze a névrokonok.

* **Ellopott nagykendő.** Az ősz közeledtével ismét gyakoriabbakká válnak a lopások. Tegnap Geberán Péter követett el lopást, amennyiben Demján Jánosné lakásáról, ennek távollétében a szekrényfiókot kifizetve, ellopott egy nagykendőt és a szegény özvegyasszony egész vagyonát, tíz forintot. A rendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot.

* **Elfogott templomrabló.** Jakab Zsigmond törökszentmiklósi csavargót, kiről annak idején megirtuk, hogy a derecskei r. kath. templomba betört, a napokban megcsípték a csendőrök s jól megérdemelt hűsülés alá tették.

x. **A kislottó vége.** Lapunk tisztelt olvasó közönségének b. figyelmét felhívjuk Török A. és Társa budapesti cég hirdetésére, akik a m. kir. szab. osztálysorsjegyek elárúsításával meg lettek bízva. Ezen sorsjáték a m. kir. kormány felügyelete alatt áll és mindenkinek ajánljuk, hogy bizalommal forduljon Török A. és Társa főelárúsítókhoz Budapesten.

Hogy építsék a villanyvasutat.

— Az ad hoc bizottság ülése. —

A fejlődő városok egyik elengedhetetlen kelléke az olcsó és gyors közlekedés, a mely megkönnyíti a forgalmat s mintegy hozzáférhetőbbé teszi, közelebb hozza a város távolabb eső pontjait egymáshoz.

Nagyvárad még mindég nélkülözi az ilyen forgalmi eszközt s mint nagy apáink régen, vagy az »apostolok lován« vagy a költséges bérkocsikon érhetjük el nagy fáradsággal és drágán azon előnyöket, a melyek sokkal kisebb városok közönségének meg vannak.

Most végre a közuti vasut kérdése olyan irányba van terelve, hogy remélkedhetünk, miként végre-valahára csak kiépül Nagyváradon a villamos vasut.

Két társaság verseng, hogy megkapja az engedélyt az építésre. Hogy a város milyen irányelveket, feltételeket óhajt a maga részéről a közönség érdekében érvényesíteni a villamos vasut kiépítése esetén, erre nézve Száhländer Károly, törvényhatósági bizottsági tag, minden részében átgondolt terjedelmes tájékoztató feltételeket dolgozott ki, a melyet lapunkban egész terjedelmében közöltünk.

A bizottság vasárnap már letárgyalta az érdekes tájékoztató feltételek egy részét s tegnap délután fél négy órától fél hét óráig falytatták a fontos kérdés megvitatását s azt el is fogadta.

A tanácskozáson jelen voltak: dr. Bulyovszky József polgármester elnökle alatt Száhländer Károly, Mezey Mihály, Guttmann József, Dus László, Ragány János, dr. Hoványi Gyula, Rácz Mihály, ifj. Rimler Károly, Busch Dávid, Rendes Vilmos és Komlóssy József.

Az ülés lefolyásának érdekesebb része a következő:

Mielőtt a feltételek folytatásának tárgyalásába kezdtek volna, dr. Hoványi Gyula felvetette a kérdést, hogy tekintettel az ösmert közlekedési akadályokra, nem volna-e czélszerű kimondani, hogy a menet irányának szabályozása czéljából a Bazar szorosban két vágányt kell lerakni. Az egyik vágányon a Bémer-térről jövő, a másik vágányon a Bémer-térre menő villamos kocsik közlekednének, a többi járműekkel egy irányban. Így a villamos kocsival szemben soha sem találkozna más járn. Magas összegű büntetés terhe alatt szigorúan megtiltanák, hogy bármikor két villamos kocsit a Bazar szorosban találkozzék.

A menetdíjakat újból állapították meg és pedig akként, hogy az első vonal szakasz, mint pl. a vasutól a közkorházig, vagy a korháztól a Bémer-térig 4 kr.; az 1—2 vonal szakasz, pl. a vasutól a Bémer-térig, vagy a Bémer-tértől a Rhédey-kertig, várad-velencei állomásig 8 kr. és végre az 1—3, vagy 1—4 vonal szakasz, pl. a nagy vasutállomástól a várad-velencei állomásig, vagy a Rhédey-kertig 12 kr. személyenként.

A teher-szállításnál, nem teljes kocsirakományok szállítása esetén, 100 kilogrammonként 5 krban állapították meg a szállítási díj maximumát; a ki és berakás és a kincstári illeték nélkül. A legnagyobb vonal szakaszok közötti szállításra nézve és a teljes kocsirakományok szállításának díjára vonatkozólag az építeni óhajtok tegyék meg a feltételeiket ajánlataikban.

A menetsebességet a személyszállításnál perccenként 250—300 méterben, s így óránként 15—18 kilométerben, a teher szállításnál óránként 9 kilométerben állapították meg. A Bazar-szorosban csak lépés sebességgel mehet át a villamos kocsit.

A megálló helyek kijelölése a közigazgatási bejárás feladata lesz. Gondoskodnak a szerződésben arról, hogy a vasuti pályaházaknál a vonatok indulása és érkezése idején, továbbá a színháznál az előadások végén villamos kocsik álljanak a közönség rendelkezésére.

Igen fontos, hogy miként akarják a kocsik közlekedésének idejét megállapítani. Az olasz vasuti állomástól a Bémer-térig minden öt perczben indulna egy-egy kocsit, de már a Bémer-tértől megoszlaná ez a sűrű forgalom és pedig három részre akként, hogy pl. az első öt perczben a Bémer-térre érkező kocsit a v-velencei állomáshoz, a másik öt perczben érkező kocsit az új laktanyákhoz és a harmadik öt perczben érkező kocsit pl. a Rhédey-kert felé futna. Így akként oszlana meg a forgalom, hogy a mellék vonalokon minden 15 perczben közlekedne a villamos kocsit.

Köteles a vasut-társaság a rendőri intézkedéseket respektálni.

1961-ben egész berendezésével, felszerelésével ingyen a város tulajdonába menne át a vasut; de előbb is megválthatja a város, s az eltöltött időért megfelelő százalék levonást eszközölnek a becsértékből.

Felemlítette a polgármester, hogy a bizottság azt határozta, hogy a villamos vasutnak esetleg a magán világitással együtt leendő megoldását is vegyék kombinációba s ez okból a gázgyár is szólíttassék fel ajánlattételre.

E felett hosszas vita keletkezett s többen hangsúlyozták, hogy ne hamarkodják el a kérdést,

A bizottság megállapodásához képest kimondotta az elnök a határozatot, mely szerint egy a nagyváradit gőzmozdonyú közuti vasut-társaság, mint a »budapesti villam világitás és közlekedés ellátására alakult részvénytársaság« és a nagyváradit gázgyár, a tájékoztató feltételek kézbesítése mellett felhívotnak, hogy a villamos vasutra s ezzel kapcsolatosan vagy külön a villamos világitásra is adják be ajánlataikat és pedig a kézbesítéstől számított 15 nap alatt.

EGYESÜLETEK.

A nagyváradit hadastyanok gyűlése. A biharmegyei és nagyváradit 1848—49-iki honvédegyelet vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését a vármegyeház kis termében Szász Ágoston nagyváradit ügyvéd, volt 48—49-iki honvédfőhadnagy elnökle alatt. A közgyűlés a rendes folyó ügyek elintézésén kívül, az év folyamán elhalt tagokat fogja törölni sorából. — Valószínűleg szóba fog jönni az is, hogy mikép ünnepejjék meg a régi bajtársak a magyar szabadságharcz jövő évi félszázados jubileumát.

Meghívás. A »Biharmegyei Orvos-Gyógy-szerészi- És Természettudományi-Egylet« folyó évi október hó 1-én délután 1/2 5 órakor (Uri-utca. Akadémia) szakulést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. Tárgy; Dr. Edelmann Menyhért ur előadása. Bradikardia esete. Kelt Nagyváradon 1897 szept. hó 29-én Berkovics Miklós. egylettitkár.

TANÜGY.

Vizsgálatok a felső kersk. iskolában. Dr. Scholtz Ágoston a budapesti tudomány egyetem tanára, mint a közoktatási minisztérium biztosa városunkban időzik, hogy a felső kereskedelmi iskolán folyamatban levő érettségi vizsgálaton elnököljön. Ma délelőtt a szóbeli vizsgálat, melyet két tanuló megfelelő eredményvel végzett, befejeztetett. Holnap az osztály magánvizsgálatok ejtetnek meg.

SZINHAZ.

Salvini harmadik fellépte.

— Romeo és Julia. —

Talán a legismertebb és leggyakrabban előadott Shakespeare-i darab a »Romeo és Julia«, melyben Salvini Gusztáv tegnap harmadik fellépését tartotta, hogy bemutassa a nagyváradit közönségnek, minő alakítást képes nyújtani, mint primo amoroso.

A nagy tragikus e tegnapi felléptét is azon briliáns gesztikuláció és felülmulthatatlan arczjáték jellemezte, melylyel két első felléptében is annyira magával ragadta a publikumot. A művész tegnap megint más oldalról mutatta be fényes tehetségét. Ez a valódi artista lélek olyan átalakulásokon képes átmenni egyik estétől a másikig, mintha minden új szerepében teljesen elfeledkezne saját én-jéről s csupán az eljátszandó szerep hősenek tulajdonait venné magára.

Az örültséget szimuláló philosopháló dán királyfi s a vidám kedélyű Petruccio után ime a szerelmes fiatal ember, ki az izzó olasz ég-alj lángoló szerelmesét lobogó tüzes olasz vérel personifikálja előttünk. E feladat némiképp könnyebb neki, mivel önmaga is Itáliának léven gyermeke, nemzete sajátosságait és karakterisztikus apró szokásait legjobban ismeri és tanulmányozhatta.

Salvini előtt egy feladat állott: bemutatni egy olyan Romeot, mit a britt színműíró lángeseze kigondolt és minő annak lelki szemei előtt lebegett, midőn halatlan sorait papírra vetette, hogy a Montagne-ok és Capólettik közmondás-szerű gyűlöletéből kifolyó harcoknak egy tragikus epizódját megörökítse.

A nagy lángelmék találkoznak. Salvini át-érezte Shakespearét, átérezte kétszeresen, mivel az egykori olasz Romeo hazájának fia ő is s így a világirodalom e nagy szerelmesének alakját a realitást teljesen megközelítő alakításban mutathatta be.

Salvini művészetének forszá abban rejlik, hogy mint minden nagy művész, úgy ő is a reális életet nyújtja ugyan, de behuzza azt azal a finom mázzal, mely a való élet durvaságait megcsiszolja s szépségét még jobban megnöveli. A durva agyag cseréphez hasonló ez, melyet a fazekas kiéget, hogy érdességét elvegye, de egyttal felületét simává is polirozza s így annak csinoságát emeli.

Milyen epedő, de milyen férfias is ez a sápadt arczu ember, midőn a holdvilágos éjen szerelmet vall Juliájának. Nincs semmi abból az álpáthosszból, nevstéséges tuzásokból, melyet

annyira megszoktuk színpadainkon. Folyton az önértékes embert látjuk, ki legnagyobb szerelmi hevében sem feledkezik meg arról, miszerint ő férfi.

És minő változatosság. Az a kitűnő vidámság, midőn szerelmes lesz Juliába, az első találkozás, midőn a rozsát elejtő fiatal leánynak átadja a virágot, minő tekintet, majd a sirjelenetnél, midőn megpillantja a koporsóban nyugvó kedvességét, minő fájdalomkitörés.

Micsoda művésziés nűanszok, milyen semminek tünik fel pedig egyenként mindenik, mégis milyen művésziés az egész. Salvini nem felejt el soha, hogy nemszabad azt észrevenni a nézőknek, miszerint színész játszik, sőt el kell azt feledtetni a publikummal, hogy az, dacára ennek, miszerint látja a színpadot, igazán visszaképzelve magát az események körébe. Ez a nagy feladat mestert kíván s Salvini mester.

Mikor a darabban először kilép, olyan közönségesnek tünik fel, mint szereplő társai, de alig szól négy szót, már érezzük, hogy művészszel van dolgunk.

Mintha egy csepp fekete tintát ejtenének a hófehér abroszra, rögtön óriási ellentét támad a két szín között, ép ilyen az ő játéka is, midőn beilleszkedik a többiekbe. Az a finom guny, mely néha megjelenik ajkai szélén, mintha csak paródiázni akarná a többieket, pedig talán ez csak önkéntelen mozdulata idegenek.

A felzúgó tapsok iránt a művész igen hálas tud lenni s olasz szeretetreméltósággal köszöni meg az elismerést úgy, hogy erre új taps támad.

Pavoni Gineda kisasszony Juliát adta nagy igyekezettel, de kevesebb sikerrel. Nem elég szenvedélyes s nem elég természetes.

A többi szereplők közül csupán Alliprandi asszonyt említjük meg, ki a dajka szerepében tapsokat aratott.

Nem hagyhatjuk azonban említés nélkül, hogy a sugó olyan hangosan felel meg kötelességének, miszerint néha valósággal kiabál. Ez a borzasztó dolog nagyon zavarja az összhangot s a darab élvezhetőségét is nagyon befolyásolja. Csupán a nagy művész iránti tisztelet tartotta vissza a közönséget, hogy püsszegésével kifejezést ne adjon elégedetlenségének.

Az előadást tett ház nézte végig, dacára a purumak.

Salvini utolsó fellépte. A nagy olasz tragikus ma fejezi be 4 estére terjedő vendégszolgálatát „Il mercatore di Venezia” shakespearei darabban, melyben Shylock zsidó szerepét adja. Ez elé a kiváló alakítás elé nagy érdeklődéssel néz a közönség Salvini holnap hagyja el városunkat.

Salvini a „Bánk-bán”-ban. A nagy olasz művész ma tart próbát a színpadon Katona Bánk bánjából. Salvini Nagyváradon is felakart lépni e szerepében s csupán a közönség részvétlensége miatt nem hozza színre s így egy valóban igen érdekesnek ígérkező estétől fog elesni a közönség. Salvini szerint egyedül e darab közelíti meg a nagy britt költő darabjait s csodálja, hogy minden művelt nemzet nyelvére le nincs fordítva.

Hangverseny a színpadon. Brenneberg Irén hegedűművésznő október 10-iki hangversenye iránt általános az érdeklődés, úgy hogy már a tömeges előjegyzések után is körülbelül biztosítva van annak szép sikere. A művésznő tegnap Brassóban tartotta hangversenyét zsúfolt ház előtt, az ottani lapok valóságos rajongással irnak a brassói polgármester leányáról, a ki varázshegedűjével nemcsak magának, hanem hazájának és szülővárosának is dicsőséget szerzett Európában. Különösen Hubay Jenő Mazurkájának, Sarasaté Czigányáriák és Wieniawsky Legendája után tört ki elementárisan a tetszés és elragadtatás zajos tapsokban, a melyszámokat nagyváradi hangversenyének programjába is felvette. A nagyváradi hangverseny érdekességét a mint már említettük, emelni fogja az a körülmény is, hogy Fenyvesi Emil, a Víg-színház tagja fellép és előbb Fehér Dezső „Nagyváradról a nagyváradiaknak” című költeményét fogja elszavalni, azután egy kedves monologban fogja ragyogtatni művészetét. Fellép még ezuttal Dézsy Ella kisasszony, a városunkban most letelepedett zongoraművésznő, a ki a ze-

neértök által annyira magasított képességeiről ezuttal fogja először meggyőzni a nagyváradi közönséget. Az érdekes és élvezetes hangversenyre a rendes színházi helyáradon a „Nagyváradi” kiadóhivatalában fogadnak el előjegyzéseket.

Igazságszolgáltatás.

Változások az igazságszolgáltatásnál. Ö felsége Bónyi György kir. ítélő táblai tanács tagját a dévai kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki. Az igazságügy miniszter Bajor Antal törvényszéki aljegyzőt, a nagyváradi kir. táblához tanácsjegyzőnek nevezte ki.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

polg. tanács.

Előadó: Fráter Imre.

1526. Hada Tódor — Csernye György — helybenhagyva.

1517. Sopti Sándor — Borbély József s. t. — visszautasítva.

2006. Kir. kincstár — Brinzai G. — helybenhagyva.

2021. Aradi tkptr. — Taska P. — helybenhagyva.

2032. Blidár P. s. t. Blidár F. s. t. — helybenhagyva.

2037. Pelbárhidai árvapénztár. Popovits Gábor örök. — helybenhagyv.

Előadó: Dr. Marienescu Athanáz.

1878. Pusztay Katalin — Molnár Lajos — helybenhagyva.

1977. Dr. Sucsú János — Butár Tanasz — visszautasítva.

1979. Tanchonoun Ignác — Vaschitz Antónia — helybenhagyva.

2038. Avarfy Ferencz — ifj. Lukács György — helybenhagyva.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irta: ROVETTA G. Ford.: S. J. 32.

Praudino állhatatosan és önféjien, a mint az már szokása volt, visszatért kedvencz eszméjére a gondolázásra, és Elza is minden hosszas kérdés nélkül beleegyezett ebbe.

Alig hogy a vendéglőt elhagyták és a gondolában voltak, szabadabban lélegzettek fel. Lassan és csendesen ide-oda himbálódzva a gondola elébb egy sötét csendes mellécsatornába tért be, melynek sűrű sötétségét csak itt-ott törte meg egy-egy fényugár. Góth és byzanci épületek lettek láthatókká, melyek a rég elmúlt szerelem hoszu ezer meg ezer történetét mesélték el. És miután a gondola folyást lassan és himbálódzva az ünnepélyesen komoly csatornában a sóhajok, hidja alatt is elhaladt végre kiért a szabadba.

Hirtelen, miként a színpadon, tünt fel egyszerre a dogepalota homlokzata, és fénylő színpompájával megzavarta szerelmeseinek csendes enyéltségét, kik csak akkor érezték ismét jól magukat, mikor távolabb menve kiszállottak a csendes San Georgio szigetecskére.

Ide megérkezve Praudino lehevert a magukkal hozott pokróczra, és csodálkozó szemekkel nézett körül, mialatt Elza nagyot sóhajtott mely valóban szívéből jött. A mozdulatlan vizen halvány fény csillogott, a tiszta csillagos ég bárány felhőktől elfedve úgy nézett ki, mint valami óriási fátyol. — A csend oly végtelen volt itt, hogy úgy látszott mintha ezen elbűvölő magányán ült volna fel tanyáját. — Az evező minden csapásánál a fénylő hold sugarai reszkettek a kristály tiszta vízben.

«Mily szép ez!» kiáltott fel Elza.

Ariberti semmit sem válaszolt.

«Szeretsz engem?»

«Igen.»

«Adj egy csókot gyermekem!»

Az ifju körülnézett és intett az asszonynak, hogy a gondolás megláthatná őket. De ez csak

ürügy volt, — nem kívánt csókolodni. E pillanatban semmi szerelmet sem érzett Elza iránt, sőt mi több csaknem visszatetszőnek találta. Életében sohasem érzett több szeretetet, mint ezen estén, és azt még sem tartotta szerelemnek, a mit neki ez az érzékies nő adhatott.

Egy idegen érzés vett erőt rajta, tiszta mint a kék bárány felhős ég, mint a kristálytiszta víz. Szeretem volt az, melyet ezen elvarázsló helynek első benyomásai keltettek fel szívében. Örökkévaló volt az, miként a lélek, mely kilépett az anyag korlátaiból a gondolkodás határtalan birodalmába.

Elza minden varázsát, minden ingerét elvesztette reá nézve. A földön semmiféle nő iránt nem érzett most szerelmet, egyetlen egy ismert asszony sem tünt fel most előtte szerelemre méltónak. De ott, fenn a magas égen, könyvedén mint egy gyermek lehellete, látott egy ködszerű határozatlan alakot lebegni a kit még eddig sohasem vett észre.

«Akarod-e, hogy visszaforduljunk? kérdé végre Elza, és dideregve burkolózott kendőjébe.

A gondolás megfordította bárkáját, és a Canal Grande felé evezett.

Talán épen azért, mert amaz előbbi érzés oly erős volt és hirtelen jött, tünt is el rögtön mihelyt a rarázs véget ért, mely azt felköltötte. Ehelyett a kép, mely előtte elterült és annyira elűtött az előbbtől, új, amattól egészen különböző, de nem kevésbé élénk érzelmeket keltett benne.

Még mindég lassan és csendesen himbálódzva haladt a gondola a Canal Grande árnyékában.

Lassanként, a mint beljebb értek, a dogeknak, ünnepélyeknek, gazdagságnak, gyönyöröknek és szeretőknek Velenczéje mindinkább hatalmába kerítette érzékeit ha nem is lelket. Othello és Desdemona Bianca Cappello és a Falieri leány, Musset Alfred és Sand Aranka Byron és a Guiccioli leány, a régi palotákról szóló mondák, melyek a sötétségben óriásokként tüntek fel, felébresztették lelkében szerelmi élményeinek emlékeit és felkorbácsolták szenvedélyes vérét. Most már nem a távoli felhűszerű alak volt az, mely gondolatait elfoglalta, hanem erős, ellenállhatatlan vágyat érzett az élvezetek után, és ezen érzéstől, mint valami új közeli megkísértéstől indítatva Elzához hajolt és csókot kért tőle, a mi nem is lett tőle megtagadva.

«Vigyázz!» kiáltott a gondolás, a ki éppen egy mellécsatornába fordult be.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Magyarországon revízió — Ausztria alkotmány nélkül.

Budapest szeptember 29. (Saját tud. táv.)
A „Magyarország” szerint Szilágyi legutóbbi kihallgatása ő felségénél azal függ össze, hogy Ausztriában a 67-es alap fentartása céljából — ha szükséges lenne — alkotmányon kívüli állapot létesítenék, Magyarországon pedig az alkotmány revideáltassék. Szilágyi Dezső nem mondott ellene a Korona kívánságának. Még több kihallgatás következik, köztük a Tisza Kálmáné is.

Királyunk és a román király.

Budapest, szeptember 29. (Saj. tud. táv.)
A román király ma reggel meglátogatta az új országházat és a parkklubot, később pedig a nevét viselő 6-ik gyalogezred tisztikarával reggelizett s a reggeli alatt emelkedett hangú felköszöntőt mondott királyunkra. A d. u. tartott udvari ebéden királyunk a román királyt francia nyelven üdvözölte.

»Eltelve ama ép olyan fényes, mint meleg fogadtatás emléktől, melyben Felséged romániai tartózkodásom alatt részesíteni kegyes volt, boldognak érzem

magam, hogy jelenleg alkalmam nyílik ezért újra mély és legőszintébb hálámát kifejezni. Élénk megelégedésemre szolgál Felségedet úgy mint ő Felségét a királynét ma köztünk üdvözölni és különösen meghatva Felségednek azon szüntelen törekvéséről, hogy népeink közt fenálló kitünő viszonyt megadja állandó és szoros barátságjellegét, kérem Felségedet, legyen meggyőződve arról, hogy én magam részéről is mindig azon leszek, hogy Felséged ezen törekvését minél hathatósabban támogassam. Isten tartsa meg hosszú éveken Romániának azon uralkodót, kinek magas bölcsessége ezen szép országot a rend és béke egyik alkotó elemévé tette Európában, és minden ezen oly szerencsés állapot fenmaradása és megerősítése iránt a leghőbb ohajokat táplálom. Poharamat felséges vendégeim, Románia királya és királynője ő Felségeik egészségére ürítem.*

E beszédre a román király következőleg válaszolt:

»Engedje meg Felséged, hogy élénk és mély hálámát fejezzem ki úgy hizelgő szavaiért, melyek engem büszkességgel töltöttek el, mint azon szívélyes fogadtatásért, a melyben bennünket részesíteni kegyes volt. Felséged szíves volt megemlékezni arról, hogy ép ma egy esztendője azon felette nagy szerencse ért bennünket, hogy Romániában fogadhatuk Felségedet. Ezen látogatás emléke mindenkor bevésve marad szívünkbe. Ezen látogatás hatalmasan hozzájárult, hogy az államaink közt oly szerencsésen létre jött kitünő viszony megerősödött, mely viszony olyan bizonyosságot tett ama gyönyörű fogadtatásban, mely itt számunkra készült és melyhez Magyarország fővárosa oly meleg rokonszenves módon csatlakozott. Midőn kérem Felségedet, hogy mély tisztelet érzelmeimben és azon hő óhajomban hinni méltóztassék, melyeket Felséged és felséges háza iránt táplálunk, poharamat Felséged egészségére emelem. Az ég óvja Felségedet és engedje ő Felségét még sokáig uralkodni hí népeinek üdvére és békéjére. Éljen ő Felsége a császár és király, éljen ő Felsége a császárné és királyné.«

Óváczió a királynak.

Budapest, szept. 29. (Saját tud. távirata.)
A nemzeti párt ma tartott értekezletén Horváthy elnök lelkesen emlékezett meg a király szobraitól s a párt élénken megéljenezte a király ő Felségét.

Új palota a kormány elnökségnek.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. távirata.)
Irányadó körökben befejezett ténynek tartják, hogy a budavári miniszter elnöki palotát újra építik. Az építés tart 1901-ig, úgy hogy akkorra lesz kész a palota is, mikorra a királyi lak is elkészül. A telek lemélyítése szükségessé teszi a Henczi szobor eltávolítását is. A költségvetés még ez évben tárgyalás alá kerül.

A román királyi pár elutazása.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. távirata.)
Ma este a román király és királyné a nép lelkes éljenezés között elutaztak fővárosunkból. — A felséges vendégeket az indóházhoz ő Felsége a király és Mária Josepha főhercegnő kísérték ki.

Kuplé a királyról.

Budapest, szeptember 29. (Saj. ud. táv.)
A népszínházban a »Királyfogás« mai előadásán Németh kuplét énekelt a királyról, mire a közönség félbeszakította a kuplét és hosszú ideig éljenezte a királyt.

Részvét Badeninek.

Bécs, szept. 29. (Saját tud. távir.)
Hanotaux külügyminiszter utasította Lemarchaud francia ügyvivőt, hogy tudakozódjék Badeni gróf állapotáról és neki minél gyorsabb felgyógyulást kívánjon.

Vonatösszeütközés.

Bécs, szeptember. 29. (Saját tud. táv.)
Az osztrák székváros lakosságát ma este ismét nagyobb vasuti katasztrófáról szóló tulzott hírek tartották izgatottságban. Szerencsére kiderült csakhamar, hogy a vonatösszeütközés, amelyen ezek a hírek alapultak, csak kisebb méretű volt, de két emberéletbe mégis belekerült. A szerencsétlenség, Bécs közelében, a schwedati állomáson történt. A szárnyvasut ez állomásán van a híres Dréher-féle serfőzde. Egy vonat ép elindulni készült a pályaudvarból, amikor oda egy mozdony egy Dréher-féle sörkocsival berobogott. A két vonat összeütközött. A vonat mozdonya elpusztult és úgy a fűtőt, mint a mozdonyvezetőt maga alá temette. A mozdonyhoz kapcsolt kocsiban egy konduktor és egy csendőrsvezető ültek, kik mindketten súlyosan megsebesültek. Más hírek szerint a sebesültek száma a harminczat is meghaladja.

Badeni állapota.

Bécs, szept. 29. (Saját tud. távir.)
Badeni gróf állapota állandóan jó. A gyógyulás normális lefolyást vesz. A miniszterelnök ma délben valószínűleg kikocsizik.

Örmények kitiltása Törökországból.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
Londonból írják: A »Standard« konstantinápolyi távirata szerint irádé jelent meg, amely megtiltja az örményeknek a szabad bejövételt Törökországba.

A görög kormányválság.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
Párisból írják: A »Figaro« athéni jelentése szerint ott általában meg vannak győződve arról, hogy a kamara a békeszerződést ratifikálja. Az összkormány lemondását elkerülhetetlennek tartják. Delynais valószínűleg megint kormányra jut.

A tifusz-járvány Angliában.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
A tifusz-járvány egyre nagyobb mértékűt. A megbetegedések száma több, mint 900, a halálozások száma csak 30. A polgárság követeli a kormánytól, hogy indítson vizsgálatot a járvány keletkezésének kiderítésére.

Törökök Krétában.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
Caneából írják: Tegnap éjjelkor hét vitorlás hajó török zászló alatt csapatok partraszállítását kísérlette meg a krétai parton. Az erről értesített nemzetközi hajóraj azonban megakadályozta kikötésüket.

A pestis Bombayban.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
A pestis vizsgálatára kiküldött bizottságot Igatpurinál a benszülöttek meglámádták. A bizottság négy tagja, köztük egy törzsorvos könnyebben, egy felügyelő pedig súlyosabban megsebesült.

Zavar Egyiptomban.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
Londonból írják: E hó 17-én benszülöttek támadták meg kövekkel az angol csapatokat. Ez alkalommal 20 benszülöttet elfogtak. A számukra kirendelt bíróság két vádlottat nyolcz havi és hármhat havi börtönre ítél, a többieket felmentette.

Az ázsiai felkelés.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.)
Londonból írják: A perzsa-török határon augusztusban történt villongások ügyében megejtett vizsgálatból kitűnt, hogy a határsértésben résztvevők kivétel nélkül török területről származnak, tehát a perzsa hatóságok nem követtek el kötelességmulasztást. Ellenkezőleg török kurdok hatoltak be Perzsiába, több esetben falvakat raboltak ki és több mint 200 mohamedánt és keresztényt lemészároltak. Perzsa most teljes elégtételt követel Törökországtól e rablások miatt.

Közönség köre.

Nincsen viz!

Ez a szomorú mottó járja jó ideje váradelenczén. Különben a drága költségen készült vízvezetési hálózat olyan sűrűn felmondja az utóbbi időben a szolgálatot, hogy maholnap már állandó vízvezetési mizériákról kell szólnunk. Az általános drágasághoz még csak éppen az hiányzik, hogy a népek és háziállatainak még a rendes ivóvíze se legyen meg, holott a vízvezetési díjat kárlehetetlenül behajtják rajta. A váradelenczén templomterén az országot szélén levő közut, mely leginkább van igénybevéve, már hetek óta nem ad vizet, s a víz elapadása, vagy a kut elomlása éppen a nagyvásár idejére esett. A dolgot jelentették idejében több ízben a hatóságnak, rendőrség azonban feleslegesnek tartotta intézkedni. Nem értjük az illetékes tényezők ezen kötelességmulasztással határos indolenciáját s azért nyilvánosan szólítjuk fel az elkövetett hibák jóvátételére, mert különben türethetetlen dolog, hogy egy városrész az urak jóvoltából heteken át szomjazzék. Megjegyezzük még, hogy a kut impraktikus szerkezetű s azért rozik el könnyebben. Ugyanis a kut karját, az emeltyűt lefelé kell nyomkodni a víz szivattyuzásánál, a mit a vidéki nép nem tudván, czéltalanul rángatja azt. Kérünk sürgős intézkedést!

Több v.-velencei polgár.

KÖZGAZDASÁG.

Szőlőbirtokosok őszi gyűlése. A nagyváradi szőlőbirtokosok szombatán tartják meg az őszi közgyűlésüket. Több érdekes tárgy kerül szőnyegre, köztük a szüreti idő meghatározása ovábbá a szabályok esetleges módosítása. A tyűlést Dr. Sipos Árpád hegyközségi elnök fogja vezetni.

Mikor lesz a szüret. Most már élénken foglalkozik a közönség a szüret kérdésével. Mint értesülünk, a jövő hónap tizedike körül lesz megtartva. Kivételt képeznek azok a szőlők, melyek korai fajok. Ezek már is rothadásnak indultak s így hamarabb be lehet szüretelni. A nagyváradi összes iskolákban a szüret alkalmából szünfűdő lesz.

Magyar gazdák szemléje. Szerkeszti Bernát István. II-ik évfolyam Szept. hó. Szerkesztőség: Budapest Egyetem-utca 2. sz. Előfizetési ára egész évre 6 frt. egyes szám 60 kr. Ez a kitűnő szak folyóirat most is pompás tartalommal jelent meg. Cikkeinek címe: *Nemzeti föladatak, A szocializmus forrása; A nemzetközi plutokraciáról; A búzatermés és buza árai; Amerika új vámtarifája; Az agráriusok hazájából; Szövetkezeti mozgalom Erdélyben; Rögös uton előre; Lenyűgözött népek és országok.* Különlélek és irodalmi rovat zárja be a füzetet. Melegen ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe.

Budapest-kőbányai sertés kereskedelmi csarnok ma délelőtt tartotta tizenhatszadik közgyűlését. A jelentés felemlíti, hogy a múlt év második felében a kőbányai sertéspiacra hozott 40.003 darab sertés közül csak 300 db volt belföldi, annak az egyedüli oka az volt, hogy egy miniszteri rendelet a magyarországi sertéseknek Kőbányára hozatalát nagyon megnegyeztette. A csarnok fölterjesztést intézett a kormányhoz, hogy a sertésszállító kocsik tulajdonosainak ügyében kiadott s a szállítást 40-45 krral drágábbá tevő szabályrendeletet vonja vissza, e fölterjesztésre azonban a kormány mindezeideig nem válaszolt.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. szeptember 29-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék	99.20
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	102.-
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	124.-
Magyar földiehermentesítési kötvény 4%	97.-
lalmérési jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földiehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyelvény sorsjegy-kölcsön	155.-
Tiszabizottsági és szegedi sorsjegy kölcsön	141.25
Osztrák járadék papírban	101.75
Osztrák járadék ezüstben	101.75
Osztrák járadék aranyban	124.50
Osztrák korona járadék	101.50
1860. osztrák államsorsjegyek	143.-
Osztrák magyar bankrészevény	950.-
Magyar hitelbank részvény	392.25
Osztrák hitelintézeti részvény	357.60
Páris vista	340.50
20 márkás arany	950.-

Német birodalmi márka	58.70
London vista	119.75
Páris vista	47.47 1/2
20 márkás arany	11.72

NAGYVARADI SZINKOR.

Nagyvárad, 1897. évi szeptember 30-án

Saltarelli Angolle olasz szintársulatával.

FELEMELT HELYÁRAK.

Salvini Gusztáv, a világhírű tragikus bucsufelléptével.

A VELENCZEI KALMÁR.

Tragédia.

Kezdete 7, vége fél 10 órakor.

A szerkesztővel felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Olesó tisztán kezelt HEGYI BOROK eladók

50 literen felüli mennyiségben, hectoliterenként 30., 36., 40., 50., és 60 forinteri szállítatnak 1880-iki egy liter 60 kr., 1883-iki 60 kr., 1885-iki 50 kr., 1886-iki 50 kr., 1887-ik 30 kr., 1888-iki 36 kr.

A hordók előállításai árban számíthatnak és 6 héten belül visszavételnek a borok után vét mellett szállítatnak. A borok tisztaságáról és valódiságáról kezkeskedem.

Becsés megrendelésüket kérem,

271 20-0

tisztelettel

Czegegy Sándor

Zöldfa-Szálloda bérloje.

Állást keres.

Égetői illetve téglamesteri állást keres helyben vagy esetleg vidéken az e szakmában jártas 34 éves férfi, szerény feltételek mellett ki most is egyik vidéki nagyobb városban mint önmálló mester működik s jó bizonyítványokkal rendelkezik. Az **állását november hónapban már elfoglalhatná.**

Czime: a kiadóhivatalban. 288 2-2

A

„VENDEGLŐSÖK LAPJA“

XIII. évfolyam.

Szerkeszti és kiadja: *Ihász György.*

Megjelenik minden hónap 5-én és 20-án. **Előfizetési ára:** félre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“ nélkülözhetlen tanácsadója a vendéglősöknek, szállodásoknak, kávéosoknak, korcsmárosoknak, borkereskedőknek és regálébérlőknek.

Számos ipartársulat és szakegyesület

hivatalos közlönye.

Eddigél több ezer vendéglőben van elterjedve országsszerte, tehát a **legnagyobb sikerígérő orgánium hirdetésekre.**

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“ ebben az esztendőben mozgalmat indított a **regálé eltörlésére, az italmérési adó leszállítására stb.**

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

A „VENDEGLŐSÖK LAPJA“ szerkesztősége és kiadóhivatala: 289 2-2

Budapest, VII., Akácfa-utca 3. szám

I. magyar királyi szabadalmazott osztály sorsjáték.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerinti a kis lutri megszűnik és ezen osztály-sorsjáték által pótolatik. Németországban ezen német sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nem sokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztály-sorsjáték áll:

100.000 eredeti sorsjegyből

és

50.000 pénznyereményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyúlja kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeremény a melléálló nyeremény jegyzékéből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegyek készpénzben kifizetendők.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

- 6 frt egy egész eredeti sorsjegy.
- 3 frt egy fél „
- 1 50 frt egy negyed „
- 0.75 frt egy nyolczad „

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt.

A húzásnál mindenki jelen lehet. Mi üzlethelyiségünkben előadásjuk utánvétel, vagy az összeg postautalványnyal beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorolási jegyzéket. Rendelvényeket f. é. október hó 9-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárultói.

Budapest,

Váci-körút 4./ P. szám.

A magyar kir. osztály-sorsjáték 50.000 nyereményének jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint

1.000.000 korona.

Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona
1 „	600.000
1 „	400.000
1 „	200.000
2 „	100.000
1 „	90.000
1 „	80.000
1 „	70.000
2 „	60.000
1 „	40.000
5 „	30.000
1 „	25.000
7 „	20.000
3 „	15.000
31 „	10.000
67 „	5.000
3 „	3.000
432 „	2.000
763 „	1.000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50000 nyeremény és jutalom összegben, mely 6 osztályban sorsoltatik ki	13.160.000 kor.